

02.11.2021

Asia

Päätös Suomen ja Vietnamin välisen yhteistyön siirtymää 2008–2020 koskevan evaluoinnin (2021) suositusten toimeenpanosta

Evaluointi tarkasteli Suomen ja Vietnamin välisen yhteistyön siirtymäprosessia vuosina 2008–2020. Vietnamin toimittiin vuosina 2016–2020 siirtymästrategian puitteissa. Viimeiset kahdenväliset hankkeet loppuivat vuonna 2018. Evaluoinnin tavoitteena oli tuottaa tietoa siitä, miten Suomen kehitysyhteistyö on tukenut siirtymävaihetta ja miten se on edistänyt uudenlaisen kumppanuuden luomista Vietnamin kanssa. Tarkoituksena oli ottaa oppia myös verrokkimaista, erityisesti Tanskasta ja Alankomaista. Arvioinnin odotetaan vahvistavan synergioita sekä eri kehitysyhteistyömuotojen että kehitysyhteistyön ja Team Finlandin välillä. Tämän pitäisi tukea siirtymävaihetta paitsi Vietnamin myös muissa sellaisissa Suomen kumppanimaissa, jotka ovat siirtymässä pois lahjamuotoisesta kehitysyhteistyöstä.

Evaluointi esiteltiin kesäkuussa 2021. Evaluoinnin keskeinen johtopäätös oli, että siirtymävaihe johti julkisen kehitysyhteistyön vähenemiseen ja kahdenvälisen kaupan ja investointien kasvuun. Siirtymävaihe ei kuitenkaan johtanut muodolliseen uuteen kumppanuussuhteeseen maiden välillä. Siirtymävaiheen aikana oli eri tukimuotoja, joiden välinen koordinointi ja johdonmukaisuus oli puutteellista. Evaluoinnin mukaan ilmastonmuutos sisällytettiin teemana toimintoihin, mutta muita läpileikkaavia tavoitteita ei kuitenkaan huomioitu yhtä paljon. Evaluointi totesi myös, että julkisten, yksityisten, kansalaisyhteiskunnan ja tiedemaailman sidosryhmien laajempiin kumppanuuksiin kiinnitettiin vain vähän huomiota.

Evaluointi jakoi suositukset Suomen ja Vietnamin välisen yhteistyön siirtymää koskeviin ja yleisemmin siirtymiin kehitysyhteistyöstä muunlaisiin suhteisiin. Keskeinen Suomen ja Vietnamin välistä siirtymää koskeva suositus oli saattaa siirtymäprosessi virallisesti päätökseen. Vietnamin hallituksen kanssa käytävää poliittista vuoropuhelua koskien ihmisoikeuksia sekä kansalaisyhteiskunnan ja yksityisen sektorin demokraattista osallistumista tulisi jatkaa sekä tehdä selvitys tai analyysi siitä, miten Suomen ja Vietnamin välinen yhteistyö täydentää jatkossakin EU:n ja Vietnamin välistä vuoropuhelua. Lisäksi evaluointi suositteli kehittämään edelleen ilmastonmuutokseen liittyvää Suomen temaattista, sektorikohtaista johtajuutta ja asiantuntemusta.

Suomen muissa kumppanimaissa tehtävien siirtymien osalta evaluointi suositteli, että siirtymään kehitetään strateginen lähestymistapa ja kohdennetaan kehitysyhteistyön tukimuodot ja instrumentit maakohtaisesti keskeisiin kestäväen kehityksen tavoitteisiin ja tärkeisiin talouden aloihin. Lisäksi tulisi yksinkertaistaa ja selkeyttää yksityisen sektorin tukirakennetta ja instrumenttien hallinnointia yhteistyössä Team Finlandin ja Business Finlandin kanssa. Ulkoministeriön tulisi myös parantaa viestintää kaikkien siirtymä- ja kumppanuusprosesseihin osallistuvien sidosryhmien kanssa.

Tämän johdonvastineen toimenpiteissä on huomioitu evaluoinnin "Economic Development, Job Creation and Livelihoods" suositusten toimeenpano.

Päätetään, että evaluoinnin pohjalta ryhdytään seuraaviin toimenpiteisiin:

1. Vietnamia varten laaditaan kokonaisvaltainen strategia, johon kirjataan Suomen tavoitteet Vietnamissa uudenaikaiselle yhteistyölle.
 - a. Suomen ja Vietnamin yhteistyöneuvottelujen mandaattiin sisällytetään tavoitteet uudenaikaiselle yhteistyölle ja huomioidaan neuvottelujen perusteella asetetut tavoitteet uuden muotoiselle yhteistyötyölle.
 - b. Vahvistetaan Suomen ja Vietnamin kaupallis-taloudellisia suhteita ja hyödynnetään EU-yhteistyötä.
 - c. Edistetään Suomen osallistumista Vietnamissa ilmastonmuutokseen liittyvillä aloilla.
 - d. Pidetään ihmisoikeuksiin ja demokraattiseen osallistumiseen liittyvät asiat jatkossakin vuoropuhelun agendalla ja vaikutetaan näihin multikanavien kautta.
2. Laaditaan Kehitysyhteistyön tuki -sivustolle (KETTU) kuvaus siirtymän lähestymistavasta hyödyntäen aiempia kokemuksia. Siirtymän tavoitteet ja prosessi sisällytetään maastrategioihin ja -ohjelmiin monipuolisen yhteistyön rakentamiseksi.
3. Kehitetään yksityissektorin instrumentteja tukemaan monitoimijayhteistyötä ja vastaamaan muuttuneeseen yhteistyöhön.
4. Sisällytetään viestintä siirtymän lähestymistapaan ja viestintäsuunnitelma kokonaisvaltaisiin maastrategioihin.

Toimenpiteisiin liittyvistä yksityiskohdista, kuten vastuutahoista ja toimeenpanon määräajoista, on laadittu erillinen seuranta-aulukko (liite 1). Päätöksen toimeenpanon kokonaisraportointi tapahtuu osastoittain viimeistään kahden vuoden kuluessa evaluointinormin edellyttämällä tavalla.

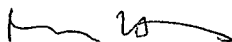
Tämä päätös koskee ulkoministeriötä. Tämän päätöksen valmistelua varten on kuultu toimeenpanon kannalta keskeisiä ulkoministeriön vastuutahoja ja varmistettu sitoutuminen päätettäviin toimenpiteisiin. Toimeenpano edellyttää poikkihallinnollista yhteistyötä. Niiden osastojen ja yksiköiden, jotka on merkitty tämän päätöksen toimeenpanoa hoitaviksi tahoiksi, tulee käsitellä päätöksen ja sen liitteen 1. sisältö sopivaksi katsomallaan tasolla ja sopia toimeenpanon aikataulusta ja seurannasta sekä vastuuhenkilöstä huomioiden kaikkien keskeisten yksiköiden ja osastojen osallistuminen. Kehitysyhteistyön evaluointi (EVA-11) on tarvittaessa käytettävissä päätöksen sisällöstä keskusteltaessa.

Päätöksentekijä:

Elina Kalkku
Alivaltiosihteeri

Esittelijä:

Minna Hares
Kehityspolitiikan neuvonantaja
Amerikan ja Aasian osasto